

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในหน่วยงานภาครัฐ
ของเทศบาลตำบลเวียง
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙

โดย
เทศบาลตำบลเวียง
อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา

ขั้นตอนการประเมินความเสี่ยงการทุจริต มี ๖ ขั้นตอน ดังนี้

- ๑) การคัดเลือกกระบวนการงาน หรือโครงการที่มีความเสี่ยงการทุจริต
- ๒) การกำหนดประเด็นความเสี่ยงการทุจริต
- ๓) การกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต
- ๔) การประเมินความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต
- ๕) การจัดทำมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต

ขั้นตอนที่ ๑ การคัดเลือกกระบวนการงานหรือโครงการที่มีความเสี่ยงการทุจริต

คณะกรรมการบริหารจัดการความเสี่ยงของเทศบาลตำบลเวียง ได้มีมติประเมินความเสี่ยงด้านการพิจารณาอนุมัติ อนุญาตของทางราชการ โดยพิจารณาคัดเลือกกระบวนการงานที่มีการดำเนินการในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ ที่ถูกพิจารณาคัดเลือกให้มีการประเมินความเสี่ยงการทุจริต คือ

การขออนุญาตก่อสร้างอาคาร / ดัดแปลงอาคาร

ขั้นตอนที่ ๒ การกำหนดประเด็นความเสี่ยงการทุจริต

- ๒.๑ ความเสี่ยงการรับสินบนและทุจริต
- ๒.๒ ความไม่โปร่งใสในการใช้ดุลยพินิจ
- ๒.๓ การบริการไม่เป็นไปตามขั้นตอน
- ๒.๔ การแทรกแซงจากผู้บริหาร
- ๒.๕ ความซ้ำซ้อนของกระบวนการ

ขั้นตอนที่ ๓ การกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในหน่วยงานของรัฐ

เทศบาลตำบลเวียง กำหนดเกณฑ์สำหรับใช้ในการประเมินความเสี่ยงการทุจริตในหน่วยงานของรัฐของกระบวนการงานหรือโครงการที่ทำการประเมิน โดยพิจารณาจากจาก ๒ ปัจจัย คือด้านโอกาส (Likelihood) และด้านผลกระทบ (Impact) และการให้คะแนนทั้ง ๒ ปัจจัย รายละเอียด ดังนี้

๑. ด้านโอกาสที่จะเกิดความเสียหาย (Likelihood: L)

กำหนดเป็น ๕ ระดับ เพื่อดูความถี่หรือความเป็นไปได้ที่จะเกิดทุจริตในขั้นตอนนี้ ๆ

- ๕ (สูงมาก) : มีช่องโหว่ทางระเบียบชัดเจน หรือเคยเกิดเหตุการณ์ทำนองนี้บ่อยครั้งในอดีต
- ๔ (สูง) : มีโอกาสเกิดสูงเนื่องจากขาดการตรวจสอบที่เข้มงวด
- ๓ (ปานกลาง) : มีโอกาสเกิดเป็นครั้งคราว หรือมีระเบียบควบคุมแต่ไม่รัดกุมพอ
- ๒ (น้อย) : โอกาสเกิดน้อย เนื่องจากมีขั้นตอนการตรวจสอบหลายชั้น
- ๑ (น้อยมาก) : แทบไม่มีโอกาสเกิด

๒. ด้านผลกระทบ (Impact: I)

ประเมินความเสียหายหากเกิดการทุจริตขึ้นจริง (เน้นทั้งงบประมาณและชื่อเสียงองค์กร)

- ๕ (สูงมาก) : งบประมาณเสียหายเกิน ๑๐% ของมูลค่าโครงการ หรือถูกขโมยความผิดทาง

อาญา/วินัยร้ายแรง

- ๔ (สูง) : งบประมาณเสียหายสูง หรือถูกร้องเรียนผ่านสื่อ
- ๓ (ปานกลาง) : ส่งผลกระทบต่อการทำงานตามตัวชี้วัด
- ๒ (น้อย) : ความเสียหายทางการเงินเล็กน้อย หรือเกิดความล่าช้าในการดำเนินการ
- ๑ (น้อยมาก) : แทบไม่กระทบต่อเป้าหมายโครงการ

๓. การประเมินระดับความเสี่ยง (Risk Matrix) นำค่า L x I มาคำนวณเพื่อหาคะแนนความเสี่ยงรวม ซึ่งแบ่งเป็น ๔ ระดับ (Matrix ๕ x ๕)

คะแนน	ระดับความเสี่ยง	สีสัญลักษณ์	แนวทางจัดการ
๑๕ - ๒๕	สูงมาก	แดง	ต้องมีมาตรการจัดการทันที และรายงานผู้บริหาร
๙ - ๑๔	สูง	ส้ม	ต้องจัดทำแผนบริหารจัดการ ความเสี่ยง
๔ - ๘	ปานกลาง	เหลือง	เฝ้าระวังและปรับปรุงขั้นตอนการทำงาน
๑ - ๓	ต่ำ	เขียว	ยอมรับความเสี่ยงได้ แต่ต้องมีการติดตาม

ขั้นตอนที่ ๔ การประเมินความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต

การประเมินความรุนแรงของความเสี่ยง (Risk Severity) ในด้านการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต ของทางราชการ ของเทศบาลตำบลเวียง โดยใช้เกณฑ์สำหรับการประเมินความเสี่ยงการทุจริตใน หน่วยงานของรัฐ ดังนี้

ประเด็นความเสี่ยง	ค่าความเสี่ยง (โอกาสเกิด x ผลกระทบ)	ระดับความรุนแรง (I)	เหตุผลประกอบการประเมิน
ความเสี่ยงการรับสินบนและทุจริต	๒ x ๓	ปานกลาง	เจ้าหน้าที่เรียกรับทรัพย์สินหรือผลประโยชน์ เพื่อให้การพิจารณาอนุญาตเป็นไปอย่างรวดเร็ว หรือผ่านการอนุมัติแม้เอกสารไม่ครบถ้วน
ความไม่โปร่งใสในการใช้ดุลยพินิจ	๑ x ๓	ต่ำ	การใช้ดุลยพินิจตีความกฎหมายหรือระเบียบ ในลักษณะเอื้อประโยชน์ให้บุคคลใดบุคคลหนึ่ง หรือเลือกปฏิบัติ
การบริการไม่เป็นไปตามขั้นตอน	๓ x ๒	ปานกลาง	ไม่ทำตามคู่มือประชาชน ตาม พ.ร.บ.อำนวยความสะดวกฯ เช่น เรียกเอกสารเพิ่มเติม นอกเหนือจากที่กำหนดไว้ หรือแจ้งผลล่าช้า
การแทรกแซงจากผู้บริหาร	๓ x ๒	ปานกลาง	ผู้บริหารระดับสูงแทรกแซงการตัดสินใจของ เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ ทำให้การทำงานไม่เป็นไปตามระเบียบหลักเกณฑ์ที่ถูกต้อง
ความซ้ำซ้อนของกระบวนการ	๒ x ๓	ปานกลาง	การมีขั้นตอนมากเกินไปทำให้เกิดช่องว่างในการเรียกรับผลประโยชน์

ขั้นตอนที่ ๕ การจัดทำมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต

คณะกรรมการบริหารจัดการความเสี่ยงเทศบาลตำบลเวียง ได้จัดทำมาตรการควบคุมความเสี่ยงสำหรับด้านการพิจารณาอนุมัติ อนุญาตของทางราชการ ของเทศบาลตำบลเวียง โดยมีรายละเอียด ดังนี้

มาตรการเชิงป้องกัน : จัดทำคู่มือการให้บริการสำหรับประชาชนให้ชัดเจนและเป็นปัจจุบัน, จัดทำข้อตกลงคุณธรรม (Integrity Pact) และสร้างความโปร่งใสในกระบวนการพิจารณา

มาตรการลดคุลยพินิจ : กำหนดเกณฑ์การพิจารณาที่ชัดเจน เป็นรูปธรรม ลดขั้นตอนการใช้ คุลยพินิจของเจ้าหน้าที่

มาตรการตรวจสอบ : เพิ่มช่องทางการร้องเรียนร้องทุกข์และประชาสัมพันธ์ให้ประชาชน ทราบอย่างทั่วถึง, มีการตั้งคณะกรรมการเพื่อตรวจสอบติดตามการดำเนินการ, ใช้เทคโนโลยี (e-Service) มา ช่วยในการยื่นและอนุมัติ

มาตรการลงโทษ : ดำเนินการทางวินัยและกฎหมายอย่างเคร่งครัดหากพบการทุจริต